

Un gargall

(ALDC, I, 120. Un gargall)

Gargall ‘grossa expectoració’ (amb les variants *gargai*, *esgargall*, *esgargai*, i els derivats *gargallada*, *gargallot*) prové d’una arrel onomatopeica GARG-, imitadora del gargalleig; igualment les variants *gargàs* (*carcàs*, *escarcàs*) i *gargaix* (*esgargaix*). *Fleuma* (o *flema*, 77, 138), del llatí PHLEGMA, que inicialment significava ‘el més fred i humit dels quatre humors del cos’, ha evolucionat semànticament a ‘mucositat espessa que es llança per la boca’. *Reuma* (30, 90), generalment femení, del llatí RHEUMA ‘flux, refredat’, s’ha desviat popularment a ‘escopinada’. *Escopinada*, amb variants com *escopinada*, *escopit*, *escopida*, *escopitada*, *escoperinada*, és el postverbal de *escopir*, procedent probablement del llatí *EXCONSPUERE (compost de

CONSPUERE), amb canvi de conjugació: **escopir* > *escopir*, per dissimilació eliminatòria de *s*.

Altres mots: *moc* (17), amb els derivats *mocarra* (189) i *mocarrada* (96, 189); *salivada* (147, 173, 181, 183), derivat de *saliva*; *morgaixada* (106), probable derivat de *morga*, variant de *morca* ‘solatge [de l’oli], brutor’; *galotxa* (128) ‘banderilla’, el llançament de la qual sobre el brau és comparat amb la rapidesa d’expulsió del gargall; *gleva* (129), metàfora amb el pa de terra endureït per la humitat; *sípia* (19, 61) per la viscositat del cefalòpode (cf. semblantment sard *pagellida*); *escarratxo* (85), d’origen onomatopèic (com *carcàs*, *escarcàs*); *xapel* (119), probablement també expressiu.

